

db

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A

1

K

94

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS,
TE NAALDWIJK.

Verslag van de reis naar Engeland, 29 Juni - 8 Juli 1948.

door:
P.A. Kruyk

Naaldwijk, 1948.

2237189

141+722/723: 50+53+70(42) "1948"

RIJSTENBOUWCONSULENT
Groenten- en Fruitcult of glas
Naaldwijk

VERSLAG VAN DE REIS NAAR ENGELAND, 29 JUNI -- 8 JULI 1948.

Aangezien ondergetekende zijn verblijf te Manchester had en in verband met de proefzending komkommers regelmatig de fruit- en groentemarkt aldaar moest bezoeken, was hij in de gelegenheid om hier verschillende interessante ervaringen op te doen.

In Manchester vindt de handel in groente en fruit plaats op de Smithfieldmarkt. Alleen importeurs, groot- en kleinhandelaren zijn gerechtigd om hier handel te drijven. Deze markt is na de bekende Covent Garden te Londen de grootste in Engeland. Zij werd opgericht in 1858 en was destijds gehuisvest in een betrekkelijk klein, stenen gebouw, dat nog steeds aanwezig is. De uitbreiding is in de loop der jaren zeer groot geweest en op het ogenblik omvat het marktterrein een oppervlakte aan hallen van pl.m. 3 - 4 ha. De markt is zodanig ingedeeld, dat elke handelaar hier zijn eigen afdeling bezit, waar hij zijn producten kan plaatsen en in de gelegenheid is om handel te drijven. Zij beschikken er tevens over een zeer klein kantoortje. In vele gevallen bevindt dit zich niet gelijkvloers, doch is gebouwd op vier ijzeren palen en met een trap te bereiken. Tussen elke rij afdelingen vindt men een ruime straat, zodat af- en aanvoer van producten ongehinderd kan geschieden.

Een der eerste producten die de aandacht van ondergetekende vroegen waren de tomaten. Zij waren in grote hoeveelheden vertegenwoordigd, zowel afkomstig van de Engelse tuinbouwstreken zelf als van Nederland. De indruk die de Engelse tomaten hier op de markt maakten was uitstekend. Op de eerste plaats valt de verpakking op. Alle Engelse tomaten worden aangevoerd in kistjes van 12 lb. De vorm en afwerking van het Engelse tomatenkistje is dezelfde als men in Holland voor de exporttomaten bezigt, met dien verstande, dat de afmetingen natuurlijk naar verhouding kleiner zijn. Elke kist is afgedekt met een aan de kist vastgeniet pa-

pier, waarop een forse reclame voorkomt. De tomaten zelf zijn wat betreft kleur uitstekend gesorteerd. De meeste tomaten waren volkomen rood gekleurd. Wat de sortering op grootte betreft, kan worden opgemerkt, dat men deze niet zo streng heeft doorgevoerd als in Holland, evenals de sortering op vorm. Er worden natuurlijk geen bonken in de eerste kwaliteit toegestaan, doch men treft er dikwijls tomaten in aan, die kubiekachtig van vorm zijn. Het is niet onwaarschijnlijk, dat dit laatste veroorzaakt geworden is, door bespuitingen met groeistoffen, aangezien de uitstekende puntjes, aan de onderzijde van de tomaat aantonen, dat er inderdaad voor ongeveer 80 % met groeistoffen gespoten wordt. De verdere kwaliteit van deze tomaten is uitstekend. Zij zijn mooi hard en er komen beslist geen gevlekte tomaten in de goed kwaliteit voor.

Een geheel andere indruk maakte de tomaten, die van Holland afkomstig waren. Op de allereerste plaats, komen deze tomaten veel te groen aan. Het duurt soms nog geruime tijd voordat zij verhandelbaar zijn, terwijl het vaststaat, dat de smaak hieronder zeer te lijden heeft. Dit demonstreert zich in het prijsverschil tussen de Engelse en Hollandse tomaten in de kleinhandel n.l. van gemiddeld £ ---.2. tot £ ---.4 per lb. Enkele handelaren, waarmede een gesprek werd aangeknoopt, zeiden, dat de Engelsman die het betalen kon, Engelse tomaten kocht, terwijl de men met de smallere beurs met Hollandse tomaten genoeg moest nemen. Zij vroegen ook hoe het kwam, dat de kwaliteit van de Hollandse tomaten na de laatste oorlog zoveel minder was als die van voor de oorlog. Afgezien van de te groene aanvoer is ook de ongelijkheid van kleur en de gevlektheid een ernstig kwaliteitsgebrek te noemen. Onder de tomaten van practisch alle Westlandse veilingen en Rotterdam, kwamen vooral Kwintsheul en Monster naar voren, gezien het feit, dat hiervan zeer veel tomaten gevlekt en zacht waren. Van Kwintsheul waren ze zelfs zeer slecht te noemen. De

oorzaak moet waarschijnlijk worden gezocht in de te groene aanvoer op de veiling, waarbij de diverse gebreken in veel gevallen niet naar voren komen. Een ander nog onverklaarbaar punt is het feit, dat de Engelse tomaten minder stug zijn dan de Hollandse en bovendien veel gemakkelijker geschild kunnen worden. Ook de groene rug, die in veel gevallen bij een geheel rood gekleurde tomaat nog aanwezig is, is niet bevoordelijk voor de verkoop. Verschillende kisten kwamen er verder in voor, waarvan de tomaten nogal vuil waren, zoals gietspatten en derg. Dit is zeer ongewenst. De Hollandse tomatenkisten zijn voor zover het de verpakking betreft goed, doch men wenst een kleinere maat en wel het 12 ld.-kistje zoals de Engelsen zelf gebruiken. De prijs welke de Hollandse tomaten op dat tijdstip in de Engelse winkels deden, was pl.m. £ -. 1.3.

Het is ook gewenst om 'n enkel woord te wijden aan de tomatenhandel van de afgelopen maanden. De meeste tuinders hebben zich er nogal over verwonderd, dat er de prijs van de tomaten lange tijd zo hoog was. Waarschijnlijk weet niemand precies wat hier gebeurd is. Tijdens gesprekken echter met verschillende handelaren was het echter mogelijk om enigzins een inzicht hierin te krijgen. Door de onderlinge naijver de de exporteurs n.l. werden de prijzen op de veilingen hoog opgedreven, hetgeen z'n oorzaak vond in het feit, dat er waarschijnlijk verder in het seizoen of het volgend jaar weer z.g. persoonlijke licenties gegeven zouden worden. De exporteur, die dan in de voorafgaande tijd het meest geexporteerd heeft krijgt de grootste licentia. Door deze hoge prijs, die dikwijls ver boven de door de Engelse regering vastgestelde maximumprijs lag, was het voor de importeurs onmogelijk om het geld hiervoor naar Holland over te zenden. Om dit toch mogelijk te maken kocht men meer komkommers dan noodzakelijk was en stuurde men voor deze komkommers, die vrij waren, meer geld over dan de werkelijke kostprijs.

De Engelse afnemers werden dan genoodzaakt, om bij een koopje tomaten ook komkommers af te nemen. Door de Engelse handel is hierbij veel geld verloren en het heeft veel kwaad bloed gezet. De Engelse regering is zich ook met het geval gaan bemoeien en er werden vanwege het Engelse Ministerie van voedselvoorziening verschillende informatieve brieven naar grote handelaren gezonden. Het algemeen vermoeden is, dat er voor een volgend jaar enkele zeer strenge maatregelen zijn te verwachten, om dergelijk uitwasezen in de toekomst te voorkomen.

Ondergetekende was ook in de gelegenheid om enkele vooraanstaande handelaren te spreken over de Hollandse druiven, die op dit tijdstip echter nog niet op de Engelse markt voorkwamen. Over het algemeen was men hierover niet opgetogen. Op de eerste plaats waren zij allen steeds verbaasd over het feit, dat alle landen zoete druiven konden leveren, behalve Holland. Wil men de afzet vergroten, wat zeer goed mogelijk is, dan moet men er beslist voor zorgdragen, dat de druiven ook zoet zijn. Op de tweede plaats is de verpakking voor deze Engelse een onbegrijpelijk iets. Alle trossen liggen los in het kistje en hebben hierdoor tijdens het vervoer veel te lijden en worden dikwijls ernstig beschadigd. Men moet het kistje vol leggen en liefst nog met celstof tussen de trossen. Men komt dan wel niet tot een constant gewicht, doch dit is geen bezwaar. De hoofdzaken zijn dan in ieder geval bereikt. Ook kwam nog bij één handelaar ter sprake, dat de Hollandse druiventrossen te vast zijn. Men moest ze volgens de mening van deze handelaar ruimer krenten. Dit zou veel minder beschadiging tijdens het vervoer geven. Op dit moment kwamen er alleen en dat nog in zeer bescheiden mate, Engelse tomaten aan de markt, n.l. Frankenthaler en Black Alicante. De winkelprijzen varieerden van £ -. 4. 6. tot £ -. 6.-- per lb. Dat er nog geen buitenlandse druiven werden ingevoerd, ~~tand~~ zijn oorzaak in het feit, dat er

destijds een vastgestelde prijs gemaakt was bij de invoer van druiven uit Zuid-Afrika. Voor deze druiven was de prijs voldoende, maar de Europese druiven konden voor deze prijs niet naar Engeland gezonden worden. Aangezien deze prijs op 18 Juli vrij kwam, was de verwachting dat er dan veel druiven komen zouden en er werd zelfs beweerd, dat er f 4.--. per Kg geboden zou worden. Het was dus voor de Hollandse kwekers van belang dit te weten, zodat zij hun druiven tot dit tijdstip zouden kunnen bewaren.

Ondergetekende was ook nog in de gelegenheid om een weinig van de Engelse tuinbouw te zien. Met dit doel werd een bedrijf en de proeftuin te Nantwich bezocht. Deze plaats ligt 'n kleine 100 kilometer ten Zuiden van Manchester dicht bij de grens van Wales.

Er waren verschillende buitencultures te zien, zoals aardbeien, diverse keelsoorten, erwten, bonen, bramen en ander zaagt fruit. Vanzelfsprekend ging de meeste belangstelling naar de glascultures uit. Op de eerste plaats viel hierop het gebruik van glasklokken voor meloenen. Alhoewel dit voor het klein bedrijf z'n voordelen hebben kan, zal dit toch in Nederland met z'n grote bedrijven en z'n winderige klimaat waarschijnlijk nooit geen toepassing vinden. Er waren uitsluitend kaskomkommers te zien, die een goede indruk maakten. Zij groeiden niet langs draad als in Holland gebruikelijk is, doch langs een net met grote mazen, dat ongeveer op een afstand van 40 cm vanaf het glas gespannen was. Men had er op dit moment enigzins te kampen met thrips en spint. Ter bestrijding werden dezelfde middelen als hier gebruikelijk toegepast. Van tomaten was 'n groot sortiment te zien, zowel stook als koud. Opvallend echter was, dat de steektomaten die hier toch ook vroeg geplant waren nog in zo'n uitstekende conditie verkeerden, wat toch in Holland om deze tijd van het jaar beslist niet meer het geval is. Er konden verschillende onbekende tomatenvariëteiten bekeken worden in vergelijking met andere ook hier te lande bekende soor-

ten. Door tijdgebrek kon hierop niet al te diep worden ingegaan, doch de volgende opmerkingen kunnen naar veern gebracht worden. Het soort STONERS ALL CLEAR was een prima tomaat. Veel grote vruchten en met zeer weinig meeldauw. Het soort COMMANDER maakte een zeer gezonde indruk en had veel tomaten, die echter niet zo groot van stuk waren. Een uitgesproken Ailse Craigtype. Het soort BOUNTIFULL gaf ook veel grote vruchten, doch had zeer veel virus. Het soort VANGUARD was een matige tomaat en was ook tamelijk aangetast door meeldauw. In een kas waren tomaten bovengronds in kartonnen dozen geplant. Vanzelfsprekend was de bodem hiervan verteerd en waren de wortels de grond in gegaan. De directeur van de preeftuin de heer Barker echter verklaarde dat dit bij steektomaten een vervroeging van pl.m. 2 weken tengevolge had. Opvallend waren verder de hoge tomatenkassen en het grote aantal trossen wat men hier aanhoudt. Op deze preeftuin had men voorts een kasje perziken, die ernstig chlerose vertoonden. Dit was echter aan de directie onbekend, zodat de oorzaak hiervan verklaard kon worden.

Poeldijk, 12 Juli 1948

P. A. Kruijk,
Assistent bij de Rijks tuinbouw-
voorlichtingsdienst.